

**Sprawozdanie z II Międzynarodowej Konferencji Naukowej
pt. „Dziecko w rodzinie – dawniej i dziś”,
Lublin–Opole–Lwów, 13 grudnia 2024 r.**

Report from the 2nd International Scientific Conference
“Child in the Family – Past and Present”,
Lublin–Opole–Lviv, 13 December 2024

Отчет о II Международной научной конференции под названием
«Ребенок в семье – в прошлом и настоящем»,
Люблин–Ополе–Львов, 13 декабря 2024 г.

Звіт про 2-у Міжнародну наукову конференцію
“Дитина в сім’ї – в минулому і сьогодні”,
Люблін–Ополе–Львів, 13 грудня 2024 р.

JULIA MICHAŁEK

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

e-mail: julia.weronika.michalek@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-2620-8477>

Dnia 13 grudnia 2024 r. odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Dziecko w rodzinie – dawniej i dziś”. Organizatorami wydarzenia byli: Sekcja Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa, we współpracy z Katedrą Historii Ustroju i Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Koło Naukowe Obrony Praw Człowieka i Obywatela Uniwersytetu Opolskiego, Koło Naukowe „Inter Lex” przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego oraz Studenckie Koło Naukowe Studentów Prawa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Komitet naukowy utworzyli: ks. dr hab. Piotr Sadowski, prof. UO (kierownik Katedry Historii i Prawa Wyznaniowego Uniwersytetu Opolskiego), prof. dr hab. Waldemar Bednaruk (Katedra Historii Ustroju i Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), prof. dr hab. Ihor Boiko (kierownik Katedry Historii Państwa, Prawa i Nauk Polityczno-Prawnych Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki), dr Roman Szandra (prodziekan Wydziału Prawa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki) oraz dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO (Katedra Historii Prawa i Prawa Wyznaniowego Uniwersytetu Opolskiego). W skład komitetu organizacyjnego weszli: dr hab. Marzena Dyjakowska (kierownik Katedry Historii Ustroju i Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), dr Judyta Dworas-Kulik (Katedra Historii Ustroju i Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), dr Khrystyna Moriak-Protopopova (Katedra Historii

Państwa, Prawa i Nauk Polityczno-Prawnych Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki), mgr Lena Zelmanowicz (Szkoła Doktorska Uniwersytetu Opolskiego), Julia Michałek (Sekcja Historii Prawa Koła Naukowego Studentów Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II), Olivia Kucharska (Koło Naukowe Obrony Praw Człowieka i Obywatela Uniwersytetu Opolskiego).

Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym przez Wojewodę Lubelskiego Krzysztofa Komorskiego, Marszałka Województwa Opolskiego Szymona Ogłążę, Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka, Prezydenta Miasta Opole Arkadiusza Wiśniewskiego oraz przez Polskie Towarzystwo Historii Prawa. Patronami medialnymi konferencji zostali: TVP 3 Lublin, TVP 3 Opole, a także Radio Park.

Pierwszym punktem wydarzenia była sesja plenarna w języku angielskim na platformie Google Meets. Obradom przewodniczyła Julia Michałek (Sekcja Historii Prawa KNSP KUL), a uroczystej inauguracji dokonali: dr hab. Filip Cieplý (prof. dziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL) oraz dr hab. Marzena Dyjakowska (kierownik Katedry Historii Ustroju i Prawa KUL). Nawiązano przy tym do dwóch wydarzeń, które stanowiły inspirację do zorganizowania konferencji, a mianowicie do 60. rocznicy uchwalenia przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz 100-lecia Deklaracji Praw Dziecka. Po przywitaniu prelegentów oraz uczestników wydarzenia przystąpiono do obrad. Głos zabrali kolejno: prof. Carlos Amunátegui Perello (Pontificia Universidad Católica de Chile, Chile) – „Neurorights for Children”; prof. Şebnem Akipek Öcal (TED Üniversitesi, Turcja) – „Custody of the Child after Divorce in Turkey”; prof. Mustafa Yasan (Balıkesir Üniversitesi, Turcja) – „Merchant Title for Children in Turkish Commercial Law”; dr Laura Mercedes Velázquez Arroyo (Universidad Nacional Autónoma de México, Meksyk) – „Children’s Rights in Roman Law”; dr Silvana Dode (Aleksandër Xhuvani University of Elbasan, Albania) – „Protection of Children’s Rights in the Albanian Law on Measures Against Domestic Violence” – referat przygotowany wspólnie z dr Denisą Naqellari (Aleksandër Xhuvani University of Elbasan, Albania); prof. Marzena Dyjakowska (KUL) – „Adoption in Poland in the Interwar Period” oraz dr Katre Luhamaa (University of Tartu, Estonia) – „Child Protection Regulation in Action: The Disconnect Between Estonia’s Child Protection Act and Family Law”. Następnie przystąpiono do dyskusji, w której uczestnicy mogli poruszyć zawarte w referatach problemy oraz wymienić się spostrzeżeniami. Sesję zakończyła dr hab. Marzena Dyjakowska, dziękując za wygłoszone referaty, aktywny udział w dyskusji oraz zaangażowanie w organizację konferencji zarówno członkom komitetu organizacyjnego, jak i naukowego.

Następnie rozpoczęła się druga sesja plenarna – tym razem w języku polskim. Obradom przewodniczyła mgr Lena Zelmanowicz (Szkoła Doktorska Uniwersytetu Opolskiego). Sesję uroczyście otworzył oraz przywitał uczestników ks. dr hab. Piotr Sadowski, prof. UO. Swoje referaty wygłosili: ks. dr hab. Piotr Sadowski, prof. UO – „Obraz dziecka w pismach Klemensa Aleksandryjskiego – aspekty historyczne i prawne”; dr hab. Ihor Boiko (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Ochrona praw dzieci w Ukrainie: wyzwania i zagrożenia w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej”; prof. dr hab. Waldemar Bednaruk (KUL) – „Rodzina w systemie prawa staropolskiego”; dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO – „Likwidacja przedszkola katolickiego »Caritas« w Gdańsku oraz prywatnego liceum ogólnokształcącego sióstr urszulanek w Gdyni w latach 1961–1962”; dr Roman Szandra (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Edukacja na Ukrainie w warunkach stanu wojennego: aspekt administracyjno-prawny”; ks. dr hab. Sławomir Bylina, prof. KUL – „Młodzież a pokój w nauczaniu Kościoła katolickiego”; dr Wołodimir Kahnych (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Archetyp studenta Uniwersytetu Lwowskiego z XVII wieku”; dr Artur Kukowski, prof. SGMK (Szkoła Główna Mikołaja Kopernika) – „Poprawność zastosowania ulgi z tytułu wychowania dzieci w PIT”, a także dr Katarzyna Pluta (UO) – „Wychowanie jako obowiązek rodzica czy prawo dziecka? Rozważania w oparciu o art. 48 Konstytucji RP”. Obrady zwieńczyła ożywiona dyskusja. Panel zakończył dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO.

W dalszej kolejności trwały równolegle trzy panele, skupione wokół trzech ośrodków naukowych: Uniwersytetu Opolskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Obrady odbyły się za pośrednictwem platformy MS Teams.

Panelowi opolskiemu przewodniczyli Olivia Kucharska oraz Ryszard Odlanicki-Poczobutt (Koło Naukowe Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Koło Naukowe Inter Lex; UO). W czasie jego trwania swoje prelekcje zaprezentowali: mgr Elżbieta Turło-Boberek (Szkoła Doktorska UO) – „Dziecko w szkole – dawniej i dziś – polskie reformy edukacyjne po roku 1945”; mgr Lena Zelmanowicz (Szkoła Doktorska UO) – „Sprawa operacyjnego rozpracowania kryptonim »Nieletnia« dot. rozpowszechniania na terenie Liceum Zawodowego w Ełku wierszy zawierających wrogie treści polityczne [...]”; mgr Mikołaj Cymerman (UO) – „Regulacje prawne dotyczące szczepień dzieci w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i współcześnie – przywilej czy obowiązek”; Ryszard Odlanicki-Poczobutt (student III roku prawa, UO) – „Ochrona praw dziecka w kodeksie karnym”; Lidia Stefanek (studentka II roku prawa, UO) – „Wyzwania i przyszłość ochrony praw dziecka w dobie cyfryzacji i mediów społecznościowych”; Kacper Rosiak (student II roku prawa, UO) – „Spartańskie

a współczesne wychowanie. Ewolucja w postrzeganiu praw dziecka”; Olivia Kucharska (studentka II roku prawa, UO) – „Znaczenie reprezentanta dziecka w polskim systemie prawnym”; Szymon Nieznański (student prawa, UW) – „Ewolucja prawnokarnej odpowiedzialności nieletniego w polskim porządku prawnym na przełomie XX i XXI wieku”. Po wygłoszonych referatach przystąpiono do dyskusji, następnie obrady zakończył dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO.

Panelowi lubelskiemu przewodniczyła Renata Moszowska (Sekcja Historii Prawa KNSP KUL). Obrady rozpoczęły wystąpienia pracowników naukowych z Katedry Historii Ustroju i Prawa KUL: dr Artura Lisa (KUL) – „Rządy opiekuńcze w Polsce piastowskiej” oraz dr Judyty Dworas-Kulik (KUL) – „Geneza zróżnicowanej pozycji prawnej dzieci zrodzonych w małżeństwie i poza małżeństwem”. Kolejno głos zabrali: Julia Michałek (studentka V roku prawa, KUL) – „Położenie prawne dziecka i rodziny w polityce społecznej III Rzeszy”; Wiktoria Kopciuch (studentka II roku prawa, KUL) – „Ewolucja regulacji prawnych dotyczących adopcji w latach 1950–2024”; Renata Moszowska (studentka III roku prawa, KUL) – „Ewolucja kontratypu karcenia małoletnich w świetle nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz innych ustaw”; Klaudia Prendota (studentka IV roku prawa, KUL) – „Status prawny nasciturusa w polskim prawie cywilnym” oraz Mateusz Szrajter (student IV roku prawa, KUL) – „Przestępstwo handlu dziećmi w kodeksie karnym z 1969 roku i współcześnie”. Panel zakończyła krótka dyskusja uczestników.

Panelowi lwowskiemu przewodniczył dr Yuriy Oliynyk (Katedra Historii Państwa, Prawa i Nauk Polityczno-Prawnych, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki), który też jako pierwszy wygłosił referat zatytułowany „Idee Jeana-Jacquesa Rousseau dotyczące indywidualnej wolności dzieci”. Następnie z referatami wystąpili: dr Khrystyna Moriak-Protopopova (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Zapewnienie praw dziecka przez Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1588 roku”; dr Natalia Efremowa (Narodowy Uniwersytet „Odeska Akademia Prawa”) – „Status prawny dziecka według Statutu Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1566 roku”; mgr Natalia Pavkovich (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Zasady etyczne organizacji i przeprowadzania przesłuchania osób małoletnich w Ukrainie”; mgr Sofiia Sobol (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Prawo małżeńskie i rodzinne ZSRR”; Illia Korotynskiy (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Status dziecka »wroga ludu« w ZSRR”; Artem Zorba (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „Analiza porównawcza praw dzieci sierot w okresie radzieckiej pierestrojki i niepodległej Ukrainy”; Khrystyna Barabash (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) – „W kwestii minimalnego wieku odpowiedzialności karnej w Ukrainie” oraz Yulianna Skakun (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, University

of Northampton) – „Związek między prawem a moralnością w kontekście dyskusji na temat niemoralności przerywania ciąży”. Podobnie jak w przypadku polskich paneli, uczestnicy wzięli aktywny udział w dyskusji. Obrady zakończyła dr Khrystyna Moriak-Protopopova.

Podczas konferencji wygłoszono 40 referatów, a uczestnikami wydarzenia byli prelegenci z 15 ośrodków naukowych.